

İLAHİYAT FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN ARAPÇA'YA YÖNELİK MOTİVASYONU VE BAŞARILARI

Dr. Amal A.ALMAKHZOUMİ

Araştırma Problemi:

İnsan davranışları dinamik ve karmaşık olma özelliğini haizdir. İnsanın yaşamını sürdürmesi için duyduğu ihtiyaçlar, ihtiyaçlarını karşılamak için kendisinde belli davranışlarda bulunmasını zorunlu kılmaktadır. Genellikle insanın motivasyonu, biyolojik, sosyal ya da öğrenilmiş kazandırılanlara ayrılmaktadır. Bireyler, aralarındaki bireysel farklılıklar nedeniyle motivasyonları derecesinde ve onları doyurmak için farklı yöntemler kullanmaktadırlar. Önemle söylenmesi gereken bir husus da motivasyon gözlenemez. Motivasyonun varlığı da ancak bireyin yaptığı davranışlardan gözlenmektedir.

Bireylerdeki motivasyonlar, şiddetli veya zayıf olmakla beraber süreklilik açısından da farklı olmaktadır. Şiddetli olan motivasyonlar ayrıca sürekli olmaktadır. Bilimsel başarı ile ilgili yüksek motivasyonlu bir kişi, bu alanda değişik davranışları yapmakta ve sürdürmekte diğerlerinden farklı olmaktadır. Ayrıca motivasyonu doyurmak için de bireylerin davranışları değişmektedir. Belli bir motivasyonu doyurmakta bir engel olduğu takdirde başka bir davranış ve yöntem izlenilmektedir.

Değişik eğitim ve öğretim kurumları, toplumun ihtiyacına göre değişik hedefleri gerçekleştirmek için çalışmalarını sürdürmektedir. Bu

hedefleri gerçekleştirmek için değişik yöntemler uygulanmaktadır. Öğrencilerin değişik kademelerde yıl boyunca tabi tutuldukları sınavlar, bu hedefleri gerçekleştirmek için kullanılan bir değerlendirmedir. Dolayısıyla kurumlar öğrencilerin yeterlilik derecesini bu şekilde ölçmektedir.

El-Nâka'ya (1985: 237-281) göre; "genellikle bütün dünyada Arapça'ya olan isteğin arkasındaki gizli motivasyonlarda, Arap aleminin ekonomik, politik, fikri, dini, askeri v.b. gibi faktörlerle ilgili dünyada önemli bir yer tuttuğunu yansıtmaktadır. Arapça'nın bilim dili olması nedeniyle, öte yandan tarih boyunca uzanan zengin kültürün, bu güne kadar gelmesini sağlamıştır. Ayrıca Cebir, Geometri, Kimya, Tıp, Astronomi gibi bilimlerin bu güne kadar ulaştırılması ile kalkınmada önemli bir rol oynamıştır.

Sini'ye (1980: 121) göre; "öğrencinin bir toplum hakkındaki tutumu, o toplumun dilini öğrenmesini etkilemektedir. "El-Tuveyciri'ye (1988:) göre; "Bu alanda yapılacak ilk iş dil sevgisini yaymak ve öğretmenlere yönelik saygılı olmaktır. Okul ve üniversitelerde öğretimin kalitesini yükseltmek ve yaratıcılığa yöneltmek gerekli olmaktadır."

El-Vasıtı (1985: 228-230) ise Arapçayı öğrenmenin, dini, pratik, politik, bilimsel ve sosyal olan beş tür motivasyonu bulunduğu işaret etmektedir. O'na göre; "Arapçayı öğrenmek isteyenleri tanımak ve hedeflerini öğrenmek eğitim programlarını düzenlemekte yardımcı olmaktadır." Bu görüşten hareket ederek araştırmancının problemi Arapça öğreniminin altında yatan değişik motivasyonların olup olmadığını ortaya koymaya çalışmaktadır.

Araştırmanın Önemi:

Öğrencilerin Arapça'ya yönelik motivasyonlarını öğrenmek, Arapça'nın İlahiyat Fakültesi hazırlık yılında öğretim sürecini daha kapsamlı bir şekilde anlamalarına neden olmaktadır. Öğretim elemanlarının da öğrenci motivasyonlarını bilmeleri onların başarılarını daha da iyiye götürmede büyük bir destek sağlamaktadır. Dolayısıyla Fakülte'de Arapça

öğretimindeki hedeflerin gerçekleştirilmesinde ve Arapça'ya yönelik daha güçlü ve olumlu motivasyonların yaratılmasında iyi bir fırsat sağlanmış olacaktır.

Araştırmanın Hedefleri:

Bu çalışmada aşağıdaki üç hedef gerçekleştirilecektir:

Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Hazırlık sınıfı öğrencilerinin;

- 1- Arapça'ya yönelik motivasyonlarını öğrenmek,
- 2- Motivasyonun dille olan ilişkisini belirlemek.
- 3- Arapça'ya yönelik motivasyonun seviyesini ölçmek.

Araştırmanın Sınırlılıkları:

Bu çalışmanın alanı, Dokuz Eylül Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Hazırlık sınıfı ile sınırlı kalmaktadır.

Terimlerin Tanımı:

Aşağıdaki terimlerin belirlenmesi yararlı görülmektedir:

Bu çalışmada aşağıdaki tanımlar kullanılmıştır:

1-Motivasyon:

"Motivasyon; belli hedefleri gerçekleştirmek için belli davranışları uyaran iç gerginlik ve yeteneklerden doğan akli ve elektrikli oluşumdur.

Bu tanım; bireyin iç yaşamı ve akli süreçlerin sonucu olan insan davranışını vurguladığı, gördükleri, hissettikleri ve düşündüklerini etkilediğini öne sürdüğü için kabul edilmiştir.

Ayrıca, bu çalışmada aşağıdaki operasyonel tanım kabul edilmiştir:

"Arapçaya yönelik yüksek motivasyon taşıyan öğrenci, aşağıdaki özellikleri taşımaktadır:

Her fırsatta Arapça'yı öğrenmeye çaba harcar, fırsat buldukça Araplarla görüşür, Arapların kültürel mirasını öğrenmeye çalışır, Arap edebiyatını okumakta zevk duyar, Arapça konuşanlarla duygularını paylaşır ve Arapçayı öğrenmekle karakterinin bütünleşmesi gerçekleştirmiş olur."

2- Hazırlık Yılı:

Dokuz Eylül Üniversitesi, İlahiyat Fakültesinin ilk yılını kapsayan ve öğrencilerin yoğun bir şekilde Arapça öğretimine ayrıldığı yıldır.

3- Başarı:

El-Hariki (1988: 7), Chaplin ve Olds'ın başarı ile ilgili tanımını aktarmaktadır. Onlara göre; başarı, öğrencilerin değerlendirmesinde kullanılan belli testlerle belirlenen öğretimdeki performansın yeterlik seviyesidir."

Bu kurumsal tanımın dayararak araştırmada aşağıdaki operasyonel tanım kullanılmıştır:

Başarı; öğrencilerin yıl boyunca 8 vize ve final sınavında verilen testler sonucu elde ettikleri toplam puanların seviyesidir."

İlgili Araştırmalar:

Öğrencilerin başarıya yönelik motivasyonlarını ele alan araştırmalar bu alanın önemi doğrultusunda gitmemektedir. Bireylerin başarılı olması ve başarısızlıktan kaçınması motivasyonlarını ölçmek amacıyla T.A.T. ve T.A.Q. gibi testler kullanılmıştır. Atkinson'a (1981: 331-333) göre başarılı olmaya yönelik olan kuvvetli motivasyon başarısızlıktan kaçınma motivasyonunun kuvvetini düşürmektedir. Atkinson'un kuramında aşağıdaki bilgiler öne sürülmektedir:

1- Eğer başarılı olmaya yönelik olan motivasyon yüksek; başarısızlıktan kaçınma motivasyonu düşük ise, durum başarıya yönelik olan motivasyonun "kuvvetli" olmasına neden olmaktadır.

2- Eğer başarılı olmaya ve başarısızlıktan kaçınma motivasyonlarının her ikisi kuvvetli veya zayıf ise başarı seviyesi "orta" olmaktadır.

3- Eğer başarılı olma motivasyonu düşük ve başarısızlıktan kaçınma motivasyonu yüksek ise başarı motivasyonu "düşük" olmaktadır.

Atkinsan ve Feather (1966: 437), bireyin bir şeyi sevmesi durumunda onun için uygun bir ortam yaratıp onu iyi bir şekilde öğrendiğini vurgulamaktadır. Bu görüşlere göre; öğrenci, Arapça'yı sevdiği takdirde bu dili öğrenmesinde başarı kaydedeceği sonucuna varılmaktadır.

El-Makhzoumi: (1989:1-20), Bireylerin yaşamada değişik davranışları yapmaya motive eden önemli bir motivasyon bulunmaktadır, diye yazmaktadır. Bu motivasyona "İlgi Çekme motivasyonu" denilmektedir. İçten gelen ve dıştan pekiştirilen bu motivasyon dolayısıyla bireyler, değişik ve duruma uygun olan tepkiler göstermektedirler. Diğer bir yandan da bu pekiştirmeler, tepkilerin sürekliliğine ve geliştirilmesine neden olmaktadır. Öğrencide böyle bir motivasyon kuvveti olduğu takdirde, okulda başarılı olmaya ve yüksek puanlar almaya motive olmaktadır. Aksi takdirde çalışma motivesi olmamakta ve dolayısıyla seviyesi düşük olmaktadır.

Anne-babalar çocukların motivasyonlarının oluşmasında ve gelişmesinde önemli rol oynamaktadırlar. Motivasyonların çoğu, sosyalleşme sırasında gelişmektedir. Rosen'e (1961: 332) göre; baba ve anneler, çocukları için yetenek ve yaşlarına göre uygun bir seviye koymak ve gerçekleşmesi yer alan yüksek seviyelerden sakınmalıdırlar. Aksi takdirde çocuklarda bir tür frastrasyon yaratırlar. Öte yandan bu seviyelerin kolay olması çocuklarda ilgisizlik yaratmaktadır.

Crandall'a (1965: 512) göre; alt sosyal tabakalar, çocuklarda başarı motivasyonunu pekiştirmekte başarısız kalmaktadırlar. Ziglar'a (1969:

512) göre; başarı motivasyonu tamamen kalıtım ve sosyal ortamın sonucu olan bireyin karakterine dayanmaktadır.

Engle (1979: 365), yüksek başarı motivasyonuna sahip olan kişiler, çocukluk döneminden itibaren bağımsız olur, sınavlarda karşlarına çıkan problemlere takılıp zaman ve çabayı önemsemeden çözüm bulmakta direnirler, orta, lise ve üniversitede yüksek başarı kaydederler demektir.

Baron ve arkadaşlarına (1981: 331-334) göre; başarıya olan ihtiyaç, diğer değişik davranışları etkilemektedir. Öte yandan o, Atkinson'un (1976: 331) üniversiteye kaydolan öğrenciler, kaydolmayanlardan daha yüksek başarı motivasyonuna sahip olurlar görüşüne yer vermektedir. Ayrıca Rayner (1970: 331), bu öğrencilerin testlerde yüksek puan aldıklarını vurgulamaktadır. Minor ve Neel'e (1958: 331) göre; yüksek başarı motivasyonuna sahip olan kişiler çalıştıkları işlerde de başarılı performans göstermektedirler.

Morris (1981: 182), hayatımızda en kuvvetli ve bütün halinde görünen davranış, çalışma ve başarıdır derken Baron'un görüşünü desteklemektedir.

Kukla'ya (1975: 332) göre; düşük başarılı öğrenciler, soruların kolay olacaklarını öğrendikleri takdirde, daha da fazla çalışırlar. Yüksek başarılı olanlar ise soruların zor olacaklarını öğrendikleri takdirde daha da fazla çalışırlar.

Touhkey ve Villemz (1975: 332), düşük başarı motivasyonu olan kişiler, yeteneklerinin kendilerini hedeflerine ulaştıramayacağını düşünürler diye vurgulamaktadırlar.

Araştırmanın Yöntemi

Örnekleme:

Bu araştırmanın örneklemini, Dokuz Eylül Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Hazırlık Sınıfı öğrencileri oluşturmaktadır. Hazırlık sınıfı öğrencilerinin bir bölümü İmam-Hatip Lisesi çıkışlı olduğundan bir derece Arapçayı öğrenmiş, diğer bölümü ise normal lise çıkışlı olduğundan

Arapçayı hiç öğrenemiştir. 1988-1989 akademik yılında Hazırlık Sınıfı 6'sı kız olmak üzere 136 öğrenciden oluşmuştur. Anketin uygulamasına 95 öğrenci katılmıştır. Bu öğrencilerin hepsi anketi uygun bir şekilde cevaplandırmıştır. Bu sayı toplumun % 73.08'ini temsil etmektedir.

Anket:

Bu araştırmanın amaçlarını gerçekleştirmek için anket kullanılmıştır. Anketin özellikleri aşağıda verilmektedir:

Kılavuz:

Anketin kılavuzunda öğrencilere Arapça'da başarı ve motivasyonla ilgili bir araştırmanın yapıldığı belirtilmiştir. Anketin maddelerini dikkatle okuyup çekinmeden gerçek ve samimi olan görüşlerini ifade edecek bir şekilde cevaplandırmaları, "evet" veya "hayır" kelimelerinin altında ( ) işareti koyarak cevaplandırmaları istenmiştir.

Ayrıca öğrencilere yardımları için teşekkür edilmiştir.

Anketin İçeriği

Bu çalışmada kullanılan anket 27 maddeyi kapsamıştır. Bu maddelerin tümü öğrencilerin Arapça'ya yönelik motivasyonlarını ölçmek için hazırlanmıştır. Maddeler beş alana ayrılmıştır:

1- Dini Motivasyon:

Bu alan; Kur'an-ı Kerim, Hadis, Fıkıh gibi dini değişik alanları ile, Müslümanlar ve onlarla ilişki kurmak gibi İslam Dini'nin değişik yönleriyle ilgili olan motivasyon maddelerini kapsamıştır. Anket bu alanla ilgili altı maddeden oluşmuştur. Bu düşünceler beş maddede ifade edilmiştir.

2- Ekonomik Motivasyon:

Bu alan; Arap ülkelerinde çalışmak, yabancılara veya turistlere mihmandarlık yapmak, Türkiye ile Arap ülkeleri arasında ticari ilişkiler kurmak ve Arapların geldiği bir otelde çalışmak gibi kişisel ekonomiyi geliştirmeye neden olan düşünceleri kapsamıştır. Bu düşünceler, yedi maddede ifade edilmiştir.

3- Sosyal Motivasyon:

Bu alan; sevgi, saygı, arkadaşlık, ilişki kurmak, aidiyet ve Araplarla her türlü sosyal ilişkiyi geliştiren düşünceleri kapsamıştır. Anket bu alanla ilgili beş maddeyi içermiştir.

4- Kültürel Motivasyon:

Bu alan; kitap, dergi ve gazete okumak, yüksek bir diploma almak veya Arap Edebiyatını tanımak gibi kültürün değişik yönleri ile ilgili maddeleri kapsamıştır. Bu alan; yedi maddeyi içermiştir.

5- Psikolojik Motivasyon:

Bu alan; Kendine güven, karakterini tamamlama ve Arapça'ya ilgi duyma gibi hedefleri gerçekleştiren yönleri kapsayan üç maddeyi içermiştir.

Anketin Uygulaması:

Anket, 1988-1989 Akademik yılı'nın ikinci dönemi Mart ayında uygulanmıştır. Öğrencilerin ders sırasında anketi cevaplandırmaları ortalama olarak 20 dakika zaman almıştır. Toplanan anketlerin tamamı, analiz amacı için uygun görülmüştür.

Bulgular ve Tartışması:

Bulgular, araştırmanın ilk bölümünde belirlenen hedeflere göre organize edilmiştir.

1- Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Arapça'ya Karşı Motivasyonları:

Bu motivasyon önce belirlenen beş yönü ile ayrıntılı olarak ele alınmıştır:

a- Dini Motivasyon:

Dini motivasyonla ilgili olan maddelere öğrencilerin cevapları değişmektedir. Arapça'yı Kur'an-ı Kerim ve Hadisleri anlamak için öğrenmekteyim maddesi en yüksek ve tam % 100 olarak öğrenciler tarafından ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra düşünceleri Arapça metinlerle desteklemek maddesi bu alanda en az olan % 48.42 öğrenci tarafından desteklenmiştir. Diğer maddeler ise bu iki oranın arasında görüş birliğini kapsamıştır. Ayrıntılı bilgiler tablo (1) de verilmektedir:

Tablo (1) : Öğrencilerin Arapça'ya Yönelik Dini Motivasyonları

Maddeler	Tepkiler			
	Evet	Hayır	Toplam	Oran
1- Arapça cennet dilidir	68	27	95	71.59
2- Kur'an-ı Kerim ve hadisleri kavramak için öğreniyorum.	95	--	95	100.00
3- Çünkü Müslümanlar arasında iletişim aracıdır	82	13	95	86.32
4- İslam fıkında derinleşmek için	90	05	95	94.74
5- Daha iyi vaaz vermek ve hatiplik yapmak için	61	34	95	64.21
6- Düşüncelerimi Arapça metinlerle desteklemek için	46	49	95	48.42

Tabloda görüldüğü gibi Arapça'yı öğrenmekte D.E.Ü. İlahiyat Fakültesi Hazırlık Sınıfı öğrencileri için en kuvvetli motivasyon dini motivasyondur. Öte yandan Kur'an-ı Kerim ve hadisleri kavramak maddesi tam bir destek görmektedir. İslam Dini'ni öğrenenler için bu motivasyon büyük bir önem taşımaktadır.

b- Ekonomik Motivasyon:

Ekonomik motivasyonla ilgili olan maddelere öğrencilerin tepkileri belirgin bir şekilde biri birinden farklı olarak görülmüştür. bu alanda hacılara rehberlik etmek maddesi en yüksek olan % 65 bir oranda destek görmüştür. Diğer yandan Arapları karşılayan bir otelde çalışmakla ilgili olan madde bu alanda en az tepki alan % 13 gibi bir oran almaktadır. Diğer maddeler ise bu iki oran arasında kalmaktadır. Ayrıntılı bilgiler tablo 2'de verilmektedir.

Tablo 2: Öğrencilerin Arapça'ya Yönelik Ekonomik Motivasyonları

Maddeler	Tepkiler			
	Evet	Hayır	Toplam	Oran
7- Hacılara rehberlik etmek için	30	65	95	31.58
8- Bir Arap ülkesinde çalışmak için	18	77	95	18.95
9- Türkiye'de turistlere rehberlik etmek için	33	62	95	34.75
10- Arapça öğretmeni olmak için	62	33	95	65.26
11- Türkiye ile Arap ülkeleri arasında ticari ilişkiler kurmak için	20	75	95	21.05
12- Arap turistlerin kaldıkları bir otelde çalışmak için	12	83	95	12.63
13- Zengin bir Arap kızı ile evlenmek için	17	78	95	17.90

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi ekonomik motivasyon kuvvetli olmamaktadır. Hazırlık sınıfı öğrencileri dini motivasyona önem verdikleri kadar ekonomik motivasyona önem vermemektedirler. Dindar bir öğrenci için ekonomik nedenler pek önem taşımamaktadır sonucuna varılabilmektedir.

c- Sosyal Motivasyon:

Sosyal motivasyonla ilgili olan maddelere öğrencilerin tepkileri % 16 ile % 52 arasında değişmektedir. Ayrıntılı bilgiler tablo 3'te verilmektedir.

Tablo 3: Öğrencilerin Arapça'ya Yönelik Sosyal Motivasyonları

Maddeler	Tepkiler			
	Evet	Hayır	Toplam	Oran
14- Çok dil bilene arkadaşları saygı gösterir	15	80	95	15.79
15- Araplarla arkadaşlık yapmak için	47	48	95	49.47
17- Arap ülkelerinde gezip do-laşmak için	39	56	95	41.05
18- Araplarla mektuplaşmak için	49	46	95	51.58

Yukarıda da görüldüğü gibi Arapça'yı öğrenmek için sosyal motivasyon pek önem taşımamaktadır. Bu motivasyon da hazırlık sınıfı öğrencileri arasında dini motivasyona ulaşamamaktadır.

d- Kültürel Motivasyon:

Kültürel motivasyonla ilgili maddelere öğrencilerin tepkileri biri birinden farklı görülmektedir. En yüksek tepki olan % 85 gibi yüksek tepki Arapça'nın öğrenmesi mesleğin bir bölümüdür, gösterilirken % 25 kadar düşük tepki, bir Arap ülkesinde burs almak için gösterilmektedir. Diğer maddeler ise bu iki oranın arasında değişmektedir. Ayrıntılı bilgiler tablo 4'de verilmektedir.

Tablo 4: Öğrencilerin Arapça'ya Yönelik Kültürel Motivasyonları

Maddeler	Tepkiler			
	Evet	Hayır	Toplam	Oran
16- Arapça'da lisans üstü eğitim yapmak için	57	38	95	60
19- Arapça yayın yapan radyo istasyonlarını izlemek için	60	35	95	63.16
20- Arapça eserleri okumakla Arap kültürü ile ilgili bilgi edinmek için	73	22	95	76.84
21- Bir Arap ülkesinde burs almak için	24	71	95	25.26
22- Arapça'nın öğrenmesi mesleğin bir bölümüdür	81	14	95	85.26
23- Arap edebiyatını okuyup zevk duymak	39	56	95	41.05
24- Hazırlık sınıfı geçmek için	44	51	95	46.32

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi kültürel motivasyonun bazı maddeleri öğrencilerin yüksek desteklerini kazanırken bazı maddeleri ise o kadar önemli tepki almamaktadır.

5- Psikolojik Motivasyon:

Psikolojik motivasyonla ilgili sorulara öğrencilerin cevapları değişkenlik göstermektedir. Arapça'yı sevmek maddesi % 92 gibi yüksek

bir öğrenci oranının desteğini kazanırken kişilik geliştirmeye yardımcı olma maddesi % 56 kadar destek almaktadır. Ayrıntılı bilgiler tablo 5'te verilmektedir:

Tablo 5: Öğrencilerin Arapça'ya Yönelik Psikolojik Motivasyonları

Maddeler	Tepkiler			Oran
	Evet	Hayır	Toplam	
25- Kendime güvenimi arttırmak için	56	39	95	58.95
26- Arapçayı sevdiğim için	87	08	95	91.58
27- Kişiliğimin gelişmesinde yardımcı olması için	53	42	95	55.79

Psikolojik motivasyonla ilgili maddelerin en önemlisi öğrencilerin Arapça'yı sevmeleri çok kuvvetli bir destek göstermektedir. Arapça eğitimi ve öğretimi ile ilgili olan kişiler bu sevginin uygun yöntemlerle geliştirilmesine çalışmalıdırlar. Bu motivasyonla ilgili diğer maddeler de %50'den fazla destek görmektedir.

2- Arapça'ya Yönelik Motivasyonun Öğrenci Başarısı ile İlişkisi:

Pearson formülü kullanılarak öğrencilerin Arapça'ya yönelik motivasyonları ile Arapça'da başarı arasında korelasyon elde edilmiştir. 95 öğrenciden alınan veriler kullanılarak 0.54 gibi orta olan bir korelasyon bulunmuştur.

3- Arapça'ya Yönelik Öğrencilerin Motivasyon Seviyesi:

Öğrencilerin Arapça'ya yönelik dini, ekonomik, sosyal, kültürel ve psikolojik motivasyonlarının seviyesi o alanla ilgili maddelere verilen tepkilerin ortalaması ile çıkarılmıştır. Ayrıntılı bilgiler tablo 6'da verilmektedir:

Tablo 6: Arapça'ya Yönelik Öğrencilerin Motivasyon Seviyesi

Motivasyonlar	Ortalama
Dini	76.46
Ekonomik	28.42
Sosyal	38.66
Kültürel	56.11
Psikolojik	68.04
Ortalama	53.54

Bu araştırmada incelenen öğrencilerin Arapça'ya yönelik motivasyonları incelenmiş ve en kuvvetli motivasyonun dini motivasyon olduğu görülmüştür. İkinci derece psikolojik motivasyon gelmektedir. Kültürel motivasyon da % 50'nin üstünde kalmaktadır. Daha sonra sosyal motivasyon gelmektedir. Motivasyonların en zayıfı ekonomik motivasyon olmaktadır.

Sonuç:

Araştırmacı bu araştırma sonucunda aşağıdaki sonuçlara varmaktadır:

1- Öğrencilerin Arapça'ya yönelik motivasyonunun, dinî, psikolojik, kültürel, sosyal ve ekonomik motivasyonlardan oluşan bir karmaşıklık göstermektedir.

2- Öğrencilerin İslam Dini ile ilgileri bu Fakülteyi seçmelerinde

önemli bir rol oynamıştır. Dolayısıyla dini motivasyon diğer alanlara göre daha yüksek görülmektedir.

3- Ekonomik motivasyon öğrencilerde en zayıf motivasyon olarak kabul edilmektedir. Dini ilgisi olan kişi elindeki ile kanaat etmektedir.

4- Arapça'ya yönelik öğrencilerin sosyal motivasyonu zayıf kalmaktadır. Belki de bunun nedeni bu alanda Arap enformasyonunun etkili olamamasından kaynaklanmaktadır. Arap ülkelerinin İlahiyat Fakültelerine bu alanla ilgili yayın göndermeleri uygun görülmektedir.

5- İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin Arap kültürüne yönelik motivasyonları yüksek görülmektedir. Bu motivasyonu daha da kuvvetlendirmek için İlahiyat Fakültelerine kitap, dergi, gazete ve teyp şeritleri Araplar tarafından gönderilmelidir. Böylece öğrenciler, Arap kültürünününü dünü ve bugününü öğrenmiş olacaklardır.

6- Öğrencilerin Arapça'yı sevmekte yüksek motivasyonları bulunmaktadır. Bu sevgi değişik ve uygun yöntemlerle desteklenmeli, ve geliştirilmelidir.

KAYNAKLAR:

- 1- Andrews, J.D. The Achievement Motive And Advancement in Two Types of Organizations. *Journal of Personality and Social Psychology*. 1967. 163-168.
- 2- Atkinson, J.W. "Motivation for Achievement" in R.A. Baron et al. *Psychology*. Tokyo: Holt, 1981. pp. 331-334.
- 3- Atkinson, J.W. and Feather, N.T. "Theor' of Achievement Motivation in K.G. Shaver. *Principles of Social Psychology*. Winthrop Cambrige, Massachussts Press, 1977.
- 4- Baron, R.A. and et al. *Psychology*. Tokyo: Holt, 1981. pp. 331-334.

- 5- Crandall, V.C. anaetal. "Children's Beliefs in Their Own Control of Reinforcement in Intellectional Academic Achievement Situations." in H. Gleitman. **Psychology**. New York: Norton, 1981. p. 512.
- 6- Engle, S. **Psychology: Its Principles and Applications**. New York: Harcourt Brace Jovanovich, 1979. pp. 259-274.
- 7- Kukla, A. "Preferences Among Impossibly Difficult and Trivially Easy: A Revision of Atkinson's Theory of Choice". **Journal of Personality and Social Psychology**, 1975, 32, 338-345.
- 8- Minor, C.A. and Neel, R.G. "The Relationship Between Achievement Motive and Occupational Preference". **Journal of Counseling Psychology**, 1958, 5, 39-43.
- 9- Morris, R. and Ralph. H.T. **Social Psychology**. New York: American Sociological Association, 1981. p. 182.
- 10- Raynor, J.O. "Relationship Between Achievement- Related Motives, Future Orientation, and Academic Performance." **Journal of Personality and Social Psychology**, 1970, 15, 38-43.
- 11- Rosen, C.R. et al. "The Psychosocial Origins of Achievement Motivation" in R.A. Baron. **Psychology**. Tokyo: Holt, 1981, p. 332.
- 12- Touhey, J.C. and Villemez, W.J. "Need Achievement and Risk Taking Preference: A Clarification." **Journal of Personality and Social Psychology**, 1975, 32, 713-719.
- 13- Weiner, B. **Achievement Motivation and Attribution Theory**. N.J: General Learning Press, 1974.
- 14- Weiner, B. et al. "Causal Ascriptions and Achievement Motivation: A Conceptual Analysis of Effort and Reanalysis of Locus of Control." **Journal of Personality and Social Psychology**, 1972. 239--248.
- 15- Ziglar, E. and Child, I.L. "Socialization." in H. Gleitman, **Psychology**. New York; Norton 1981 p. 512.

b- Arapça Olanlar:

- 16- El-Hariki, S.M. "Mikroöğretim Becerilerinin Kazanmasının Öğrenci Başarısına Etkisi."Risalet el-Haliç el-Arabi Dergisi, Körfez Ülkeleri Eğitim Bürosu 1989, 31, s. 7
- 17- El-Makhzoumi, A. "Dikkat Çekme Motivasyonu, Yayınlanmamıştır.
- 18- El-Nâka, M.K."Arap Olmayanlara Arapça Öğretimi İçin Temel Bir Kitap Hazırlanmakta Önerilen Bir Plan" Arap Olmayanlara Arapça Öğretimi ile İlgili Konferans Tebliği. Körfez Ülkeleri Eğitim Bürosu, 19, 2, 219-236.
- 19- El-Tuveyciri, A.M."Dalları Ezberletme ve Temelleri Kaybetme" Risalet El-Haliç, El-Arabi Dergisi, 1988, 26, Önsözden.
- 20- Sini, M.İ. Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri: Eğitsel ve Psikolojik Araştırmalar, Um El-Kura Üniversitesi, Mekke, 1986, 99-128.
- 21- El-Vasıtı, S-D. "Arap Olmayanlara Arapça Öğretimi İçin Temel Bir Kitap Önerisi." Arap Olmayanlara Arapça Öğretimi İle İlgili Konferans Tebliği, Körfez Ülkeleri Eğitim Bürosu, 2, 219-236.

Dokuz Eylül Üniversitesi

İlahiyat Fakültesi

Sayın Öğrenci,

Fakültemizde arapça okuma nedenleri ve öğrencilerin başarıları ile ilgili bir araştırma yapmaktayım. Elinizdeki anket bu amaç için hazırlanmıştır. Her öğrenci arapça okumak için bazı nedenler belirtmektedir. bu nedenleri kapsayan bir liste hazırlamaktayız. Nedenleri dikkatle okuyunuz. Görüşünüze uygun geldiği takdirde "evet", gelmediği takdirde "hayır" kelimesi altına (√) işareti koyunuz. Gerçek ve samimi görüşlerinizi bildiriniz. Çünkü sonuçlar araştırma amacından başka hiçbir şey için kullanılmayacaktır. Anket sonuçları başarılarınızla karşılaştırılacağı için, adlarınızı yazmayı unutmayınız.

Yardımlarınız için teşekkür ederim.

Dr. Amal Ali Al-Makhzoumi

Arapça okumanın nedenleri	Evet	Hayır
1- Cennet dili olduğu için		
2- Kur'an-ı Kerim ve Peygamberimizin hadislerini anlamak için		
3- Müslümanlar arasında iletişim aracı olduğu için		
4- İslam fıkını derinlemesine öğrenmek için		
5- İyi bir vaiz ve hatip olmak için		
6- Düşüncelerimi Arapça metinlerle desteklemek için		
7- Hacı adaylarına rehberlik yapmak için		
8- Bir Arap ülkesinde çalışmak için		

Arapça okumanın nedenleri	Evet	Hayır
9- Türkiye'de Arap turistlerine rehberlik yapmak için		
10- Arapça öğretmeni olmak için		
11- Türkiye ile Arap ülkeleri arasında ticaret yapmak için		
12- Arap turistlerin kaldıkları otelde çalışmak için		
13- Zengin bir Arap kızı ile evlenmek için		
14- Çok dil bilen kişiye arkadaşları saygı gösterdiği için		
15- Araplarla arkadaşlık yapmak için		
16- Arapça dili dalında yüksek öğrenim yapmak için		
17- Arap ülkelerini gezip dolaşmak için		
18- Arapça mektuplaşmak için		
19- Arapça yayın yapan radyo istasyonlarını takip edebilmek için		
20- Arapça kitap, dergi, ve gazeteleri okuyarak, Arap kültürü hakkında bilgi edinmek için		
21- Bir Arap ülkesinde burs alıp okumak için		
22- Arapça öğrenimi mesleğimin ayrılmaz bir parçası olduğu için		
23- Arap edebiyatını okuyup zevkini tatmak için		
24- Hazırlık sınıfını geçmek için		
25- Kendime olan güvenimi arttırmak için		
26- Arapçayı sevdiğim için		
27- Kişiliğimin gelişmesine yardımcı olduğu için		